

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

4. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE VII

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: THIESENSVEJ 10 KORSØR

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL JUEL

SKYTTE LAUGET

indenfor Marineforeningens København-Kreds, har nu faaet sin egen Bestyrelse, de Herrer Kontorchef *Biering-Petersen*, Tegner *Lillie*, Fabrikant *Johnsen* og Ingeniør *Thonning*, og Onsdag den 11. Juli fungerede denne Bestyrelse første Gang, sikkert til Medlemmernes Tilfredshed efter den store Tilslutning at dømme, og mange vil følge efter, naar Skyttelaugets nye Emblem bliver færdigt. —

For at blive Medlem af Skyttelaugets indenfor Marineforeningen, betales et Indskud af 2 Kr., og ved Skydningen erlægges 1 Kr. pr. Skydedag; det indkomne Beløb anvendes, naar Markør, Ammunition m. m. er betalt, til Indkøb af Præmier, der fordeles i flere Serier. —

De første 4 Skud, hver Skytte skyder pr. Skyttested, bliver sammenlagt, og i Slutningen af Sæsonen vil der saa blive afholdt en Ekstra-Konkurrence.

Enhver, som blot har mødt en Gang og afleveret sine 4 Skud kan, naar hans Skud er derefter, komme til at deltage i Præmiekonkurrencen. —

Efter de 4 Præmie-Skud i Onsdags blev der afholdt en Konkurrence mellem de bedste Skytter, den sejrende blev Hr. Forstander *Jensen*.

SKYTTE

EN DIGTSAMLING

Et af Marineforeningens skattede og trofaste Medlemmer, Forfatteren, Underbibliotekar *Carl Dumreicher*, der ved flere Lejligheder har glædet Foreningen med udmærkede, baade muntre og alvorlige Sange, har for kort Tid siden udgivet en Samling Digte under Titlen »Blaaklokke« — en smuk og stemningsfuld lille Bog, som paa det bedste kan anbefales til alle, der ynder god Poesi. En stor Del af Digtsamlingen optages af Digte med Motiver fra Verdenskrigen, dels originale, dels Oversættelser af ypperligt valgte Krigsdigte af franske Soldaterdigtere m. fl.

Der gaar en mandig Stemning gennem alle disse Vers og Forfatterens ligevægtige og sunde Livssyn, der for Eksempel giver sig Udtryk i et Vers som dette:

— — —
*for den, der aldrig paa Lykken klager
og af Guds Hænder sin Hverdag tager
og deler Freden med andres Strid
er god at gæste til hver en Tid —*

gør hans Poesi styrkende og forfriskende.

Ew.

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

(Fortsat)

Den første Dag var det rent ud græsseligt for Drengen at sidde en Time i den lumre Kahyt og stirre i Bogen, mens Skonnerten duvede i Søen, men senere gik det bedre, og hver Morgen maatte han en Time til Bogen, mens Faderen snorkede i Køjen bag ham og Styrmand Clausen trampede i Dækket over hans Hoved.

Der fulgte nogle kolde Dage efter den lumre Eftersommer. Hele Slutningen af September var diset og fugtig, og kun sjældent glimtede en Solstraale gennem de graa Skyer.

— Skonnerten var uden Oplevelser naaet op til Samsø og havde valgt en Ankerplads Sydvest for Ljushage, eller som det dengang kaldtes: Hvideklintshage. Ved Dag gry skulde den, naar Vinden tillod det, staa Øst i, men de første Dage var saa taagede, at Turene kun blev Øvelsestogter i Nærheden af Samsøs Østkyst.

Naar Vejret var klart, men Vinden »kontrær«, lod Espen Jensen afholde Skydeøvelser. Saa var alle Mand paa Dækket, og »Kamphanen« spyede Ild. Der blev sat en Skive

op paa en af Holmene, og Kanon-Hansen hersede med Folkene under Eder og Forbandelser, der ikke var saa ilde ment, som de lød.

Ogsaa »Musketererne« kom i Arbejde, og Hecht havde særligt med dem at gøre. Det øvrige Mandskab holdt immer Øvelse i Entring og Pistolskydning mod en Skive agter. Jens fik til sin Fryd en Pistol og tilmed en Huggert ved Siden, endda en Underofficershuggert med et Løvehoved paa Fæstet. Hecht forestod Hugningen og langede selv ud mod Kæppen, som blev stillet mod Vantet, saa Splinterne fløj til alle Sider.

Til almindelig Forbavselse viste Karlsen udmærkede Evner ved Skydningen og blev Kanon-Hansens Yndling og første Mand ved den store Svingbasse forude. Skraa-Søren, hvem Posten skulde have været betroet, sakkede agter for Jungmanden til sin store Ærgrelse og til Spot for Kanoeren.

»Klar nu ved Forre-Svingbassen, Manne, og skrub af med

Dig, Søren! Du kan sætte Kardusen ind, men lad Latineren komme til. Giv nu Skiven en ramme Helvedes Plet, min søde velsignede Dreng.»

»Klar,« meldte Latinerkarl muntert.

»Fyr!«, kommanderede Kanoneren bisk, som om Skiven var selve den lede Britte.

Bang! Og naar Røgen var gledet tilside, saas Skiven i saare defekt Tilstand i eller omkring Pletten.

»Var Du en lille Jomfru, fik Du Gud døde mig et Kys lige paa Mundingen, Din Hvalp,« raabte Kanon-Hansen og trippede af Glæde som om hans svære Krop løftedes lidt fra Dækket.

»Godt, Karlsten,« sagde Espen Jensen, »Rhederen skal faa det at høre!«

»Knolden« fik den bagbords og Rasmus Tingsted den styrbords Kanon, naar der skulde fyres med Skraasække.

Strandvagten inde paa Kysten blev gram i Hu hver Gang der var Skydning fra Kaperen; saa maatte han med Melding til Kommandanten paa Nyholm Batteri.

En Dag, da Vinden var »kontrær«, lod Espen Jensen sætte Kurs Vesten paa og løb Skonnerten forbi Endelave ind i Alvø Sund og kom om Aftenen til Horsens. Dør blev »Kamphanen« forsynet med Krudt og frisk Proviant, og Kaptajnen forhyrede en Tømmermand, Peter Nebel, som havde været til Kapers før.

Ingen fik Landlov. I Skumringen lod Kapt. Jensen Skonnerten hale ud paa Fjorden, og dør laa den Natten over, og Mandskabet blev stillet tilfreds med en ekstra Dram. Et kort Brev blev sendt til Bjørn Andersen, — og næste Morgen stod Kaperen igen til Søs, denne Gang Nordøst i — forbi Tunø.

— Kaptajnen ærgrede sig over, at Skonnerten altid paa Styrmandens Vagt blev holdt klods op ad Kysten. Der maatte udrettes noget! Han vilde nu holde Søen til der blev »Tjans«.

I flere Dage krydsede »Kamphanen« mod Vinden opad Anholt til og traf nu ogsaa adskillige store Sejlere, — men altid under Konvoj! Flere Gange meldte Udkgiggen en enlig mindre Sejler Øst i, men naar »Kamphanen« kom paa nærmere Hold, viste det sig at være en af de berygtede engelske Kutterbrigger, som ledsagede Koffardimændene til Sundet.

Jens maatte hver Middag stille hos Sejlmageren, der saa satte sig ved Storlugen og lænsede sig for sin Viden.

»Du maa forstaa, lille Kadet, at den Mand, der ikke kender sit Tovværk og sine Sejl til Prikke, han er ingen Sømand og bliver det heller aldrig! — Se nu denne herre Stikke,« sagde Eskildsen værdigt og knyttede et Stykke Tov over Storbommen; »det er et Tømmerstik for Givtovene og Stjertblokkene. Nu lægger jeg det nok en Gang og nok en Gang saaledes om, og saa har Du tvende Mulestik, som Du gør bedst i at bruge ved Rundholternes Indtagning . . . , forstaas.«

Og saa lærte stakkels Jens om Raabaandsknob, om Rundtørn med Halvstik, om Pælestik og Buurknob.

Det var ikke det bare Sjøv for Drengen, og han tænkte tit med Længsel paa Moderen derhjemme og den rare Port i Kompagnistræde, hvor han havde drevet saa mangen en god Dag hen med at se paa Folk i Gaden, og det var ham da en sand Lise at slippe hen til Folkene paa Bakken og høre paa deres Sladder og Snak.

Værst var det dog at høre paa Kanonerens Lektion om Eftermiddagen.

»Det Legetøj til Skyts, vi har her om Bord, er knapt værd at tale om, Jens, som Du ved. Idag skal Du ha'e lidt at vide om det, vi kalder en Karronade, som vi har paa Fuldriggerne . . . « og saa fortalte han om Supporten, Laasepladen, Druebøjlen, Elevationsskruen, Kammeret o. s. v., saa Øjnene stod stive i Hovedet paa Drengen, og han havde en Fornemmelse, som om Haarrødderne blev iskolde.

Baadsmænd Hecht viste sig at være en mærkelig Person. Han forespurgte kun lidt og fik kun sjældent Instruks, men fandt sig hurtigt til Rette paa Skibet. Det var i det hele

taget sjældent, at han sagde noget, men naar han gav Folkene Besked, blev han uvilkaarligt lystret. Med de andre »Underofficerer«, d. v. s. Kanoneren, Sejlmageren, Tømmermanden, gav han sig aldrig i Lag.

En Særling var han aabenbart, men der var aldrig Vanskeligheder med ham. Han sov meget lidt, men det kunde godt falde ham ind, naar han var paa Dækket i Frivagten, at sætte sig ned, hvor han gik og stod, og blunde. »Haltefanden«, Rasmus Tingsted, var hans lydige Slave og viste ham mere Ærbødighed end Kaptajnen, men naar Folkene pumpede ham ud om hans gamle Skibsfælle, Baadsmænden, havde han intet at sige, maaske fordi han intet vidste. Rasmus Haltefanden gav blot et Par Historier tilbedste om et Kryds med »Den Dristige«, og deri priste han Hecht, som var den første til Entring og Kamp og viste et fuldkomment Vovemod.

Alle, selv Underofficererne, kunde godt lide Hecht, skønt han ikke gjorde det mindste derfor. Men der samlede sig de mærkeligste Sagn og Formodninger om den alvorlige, tavse og robuste Kæmpe. Ejendele eller Klæder udover det, han bar paa sig, lod han ikke til at have; hans lille Lukaf, der var indrettet til ham midtskibs i Lastrummet, stod næsten altid tomt. Baadsmænden havde hverken Skibskiste eller Vadsæk. Hvorfra det stammede, vidste ingen, men der dannedes snart den Myte, at han havde ført og ejet en lille Skude, at han havde haft Kone og Børn med sig, men at Fartøjet var gaaet under og Familien omkommet — og han selv drevet op paa Stranden, bevidstløs og med en lille død Dreng i Armen.

Det sidste Sagn kom rimeligvis af, at han viste Jens Espensen, eller som han næsten altid kaldtes ombord: »den lille Kadet«, en rørende Omhu. Paa sin Frivagt var han stadig at finde i Nærheden af Drengen. Og Jens fandt Behag i at have den store Bjørn om sig og vænnede sig til at tage imod hans Hjælpsomhed som en Selvfølge.

Hecht lod til at have faret vidt omkring og kunde give en Haandsrækning ved al Slags Sømandsarbejde, ogsaa ved Styringen. Han kunde selv have ført Skib, mente Clausen; men Hecht var ligegyldig med sig selv. Det var som om Livet ikke havde Værd for ham.

Frandsen havde sin egen Mening om ham og bragte den frem en Aften i Folkerummet. Hecht havde været i Slaveriet, fordi han havde dræbt en Mand, og var nu forladt af alle. Men han kom aldrig senere frem med det. Haltefanden var gaaet hen til ham og havde trukket en lang Tollekniv frem:

»A' ska rage Dine lange Ører af Dig, Barbér, saasom Du har hørt forkert, og Din skidne Tunge ska' To'skene ha' udenbords, saasom Du farer med forbandet Løgn . . . «

Den lille sortsmudskede Vendelbo'es Kuløjne luede edderspændt, og ingen lagde sig imellem, men Rasmus Tingsted nøjedes med at hugge Tollekniven et Par Gange i Stolpen over Barberfrands Hoved — og krøb saa brummende op i sin Køje.

En Graavejsmorgen, den tredje Dag efter Afsejlingen fra Horsens, mens Jens stod forude paa Bakken hos Folkene og hørte Haltefanden fortælle om de Kryds, som han havde været ude paa, kom Kanoneren til:

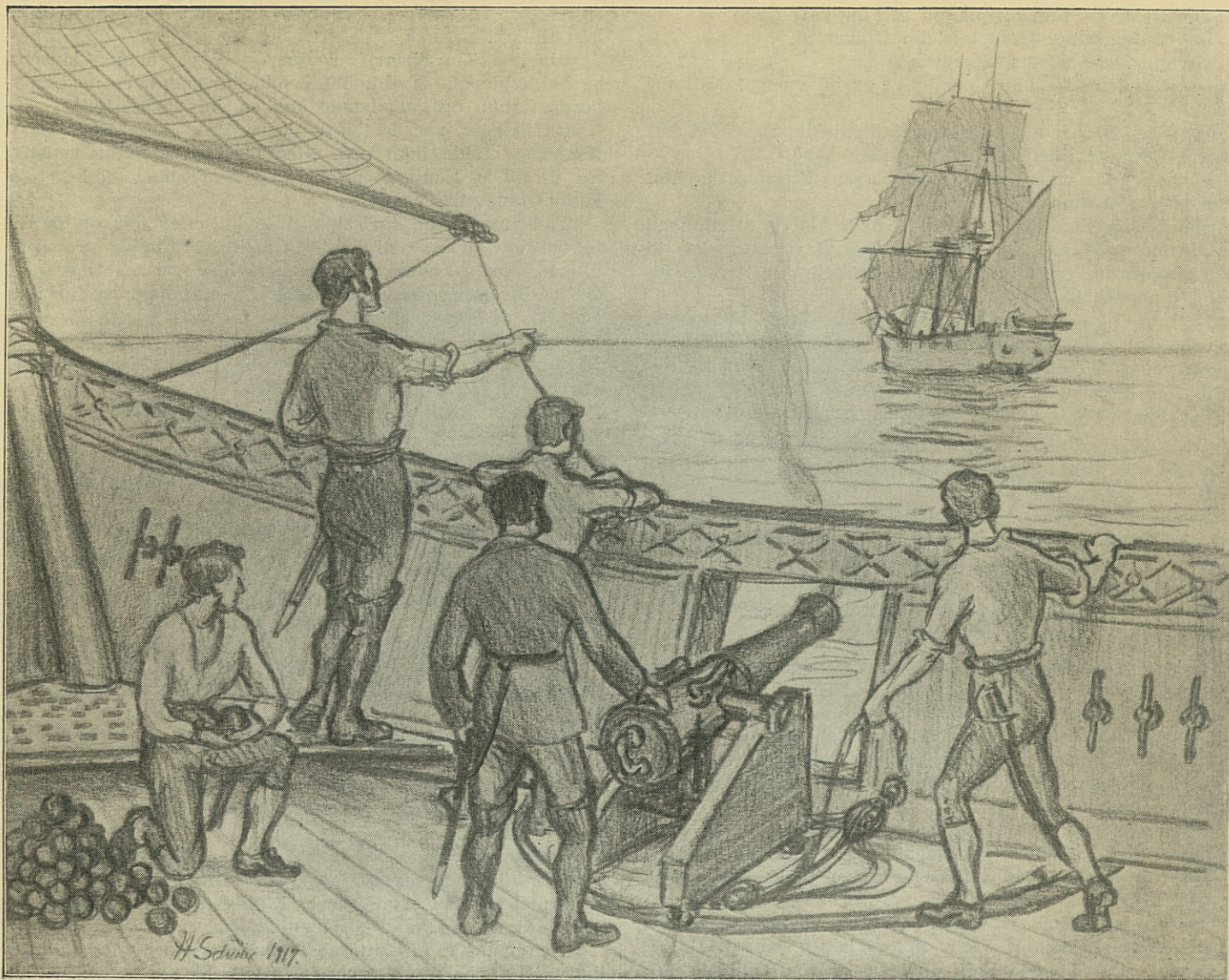
»For Satan, Søren, spytter Du over Svingbassen, Du elendige Janhagel! Spyt ad Helvede til, spyt agter ud og sigt paa Knappen paa Stormasten om Du vil, men rammer Du min lille Veninde nok engang . . . «

Han blev afbrudt af Udkgiggen, der vendte sig og drævede agter ud: »En Raasejler paa Styrbords Bov!«

Fra Skansen raabte Styrmanden: »Jens, — spring ned og pur Kaptajnen ud!«

Jens sprang agter som en Kakerlak, og alle Mand stirrede Øst paa, hvor Solen begyndte at flimre gennem Skylaget, ud mod en enlig Sejler, der stod Syd-Øst paa for fulde Sejl.

Espen Jensen var ikke længe om at komme paa Dækket. Han blev staaende nogen Tid paa Kahyttens Tag og undersøgte Sejleren i sin Kikkert.

Et af Briggens Mærsejl hang i Laser.

Tegning af Henning Schiøler.

»Det er en svær Brig, Styrmand, en Engelskmand eller en Amerikaner! Lad os faa Jageren og Klyveren op, Clausen. Baadsmænd, alle Mand paa Dækket. Hold lige paa den, Svend Hansen,« kommanderede Espen Jensen til »Knolden«, der stod ved Roret.

Hechts rungende Stemme kaldte i Hast Frivagtsfolkene op af Forrummet. Sejlene blev sat, og Skonnerten skød god Fart Øst paa.

»Er Briggen alene, er det en Lettermark,« sagde Styrmanden og satte en bekymret Mine op.

»Det faar være,« brummede Espen Jensen mut.

»Hun fører fire Kanoner i det mindste!«

Kaptajnen svarede ham ikke.

»Der er Tjans!« grinede Rasmus Haltefanden og vraltede lystigt over Dækket som en Gase, der vil til Stranden.

— Den lette Skonnert vandt øjensynligt ind paa den svære Brig, men der gik dog en Timestid med at halvære Afstanden. Kokken fik Ordre til give Folkene Morgenkosten for Tiden. Skraa-Søren afløste ved Roret, og Jens og »Knolden« blev sat til at lange Kugler og Karduser op. Barberfrans blev bleg om Næsen, mens derimod Latinerkarl fik lidt mere Farve paa Kinderne.

Kanoneren fik travlt med at faa alt klart ved »Legetøjet«, og han fik fire Mand til sin Raadighed, deriblandt Karlsen, der fik sin Plads ved Svingbassen forude, ved »Spytte-Grete«, som Folkene kaldte den.

Ved Nitiden var »Kamphanen« Sejleren paa Kanonskuds Afstand, og Espen Jensen lod Dannebrog gaa tilvejs, men der blev ikke svaret fra Briggen, som stadig ikke tonedede Flag.

»Klar ved Svingbassen med skarpt, Hansen. Fyr Styrbords Kanon af med løst,« raabte Kaptajnen.

»Vel, vel.«

Bang! Et Glimt, et Knald, og en Røgsky væltede ud af den lille Topundiger.

Alle stirrede spændt paa Briggen, men den gav hverken Sejl op eller tonedede Flag.

Hecht sad paa Storlugen med alle sine Vaaben parat, omgivet af sine seks »Musketerer«. Han rejste sig og vendte sig agter mod Kaptajnen: »Det er Tiden nu for Drengen at læse, Hr. Kaptajn,« sagde han.

Jens hørte det og såa vredt til Forræderen.

»Ned, Jens, og læs,« raabte Faderen.

Trevent og inderligt forarget gik Jens ned, og Baadsmændene satte sig ligegyldig paa Lugekarmen igen. Men Jens var en Dreng; han kunde ikke være nede i Kahytten under saadanne Omstændigheder. Han blev staaende ved den halvaabne Kahytsdør og kunde derfra skimte Briggens Takkelage og Ræling endda.

»Giv hende det skarpe med Svingbassen, Kanonér.«

»Vel, vel, Kaptajn,« raabte Kanon-Hansen, og vendte sig til Latinerkarl, som var klar ved Aftrækkeren. »Lad nu Far selv, min snuttede Dreng og skrup Dig lidt.«

Svingbassen blev omhyggeligt rettet. »Klar!« meldte Kanoneren.

»Lad gaa!« brummede Kaptajnen.

I samme Nu drønedede Skuddet, og da Røgen var drevet om Læ, såa man, at et af Briggens Mærsejl hang i Laser. Det var ikke langt fra, at Kamphanerne var brudt ud i et Hurra.

Paa Briggens Stortop gik nu et Flag tilvejs.
Espen Jensen undersøgte det i Kikkerten.

»Kender ikke Flaget, Styrmand.«

»Kan heller ikke klare den. Det er ikke noget Nations-Flag.«

»Det er en Klud, Kaptajn,« sagde Eskildsen. »Det har aldrig været et Flag, det er en skiden Klud.«

»Lad hende faa én til af Svingbassen, Hansen, saa hun kan give Sejl op.«

Men inden Kanoneren havde »Grete« klar til at tale med igen, saas to Glimt fra Briggens Agterstavn; der lød to skarpe Smæld, og Kanon-Hansen tumlede et Par Skridt tilbage paa Dækket.

»Av, til Helvede,« raabte han og tog sig til Skulderen. En Kugle havde strejft Rælingen, og Splinterne fo'r til Siderne; én havde ramt Kanoneren i Ærmet, flænget Kavajen og givet ham en stærkt blødende Rift. Den anden Kugle pladskede i Vandet tæt agten for »Kamphanen«.

»Frandsen, sé til Kanoneren. Skraa-Søren, hjælp Karlsen. Lad det gaa lidt villigt.« Hecht rejste sig fra Lugen og gik hen til Svingbassen.

Paa Briggen blev der imidlertid Liv. Der blev braset op, og Skibet drejede sig i Søen. Tre Sekunder efter fo'r to svære Røg søjler ud fra Briggens Side.

Et Brag og et Raab lød fra »Kamphanen«. Storsejlsbommen paa Agtermasten var splintret tæt ved Masten og Træstumperne haglede omkring som en Regn.

»Klar!« skingrede nu Latinerkarls ungdommelige Stemme fra Forstavnen.

»Godt, min Gut,« sagde Hecht.

»Fyr!« raabte Kaptajnen. Og Skuddet gik af. Det var en Træffer. Kuglen slog ind i Briggens Agterstavn og gjorde en Del Ravage — knapt en Fod fra Roret. Et Par af Jungmændene raabte Hurra.

Kanon-Hansen glemte sit Saar og standsede ved Nedgangen til sin Kahyt: »Godt gjort, min snuttede Dreng!«, raabte han forud. »Han skyder Fanden stejle mig som et Englebarn.«

Briggen svingede til Vinden igen og lagde sig paa den anden Bov, aabenbart rede til at bruge sine bagbords Kanoner. En Mængde Folk dukkede op ved Rælingen med Geværer og Muskedonnere og begyndte Skydningen med deres Haandvaaben.

»Den gaar ikke, Kaptajn. Det er Galimathias, dette her,« sagde Styrmanden og gik tæt hen til Espen Jensen.

»Gaar den, Hecht?« raabte Kaptajnen barskt.

Hecht havde skudt sit Gevær af og ladet sine »Muske-

terer« gøre det samme. »Tror det ikke, Hr. Kaptajn,« raabte han tilbage.

»Giv saa Topsejlene, Jageren og Klyveren op, Clausen, og lad falde af. Hecht, lad hende faa endnu én med bagbords Kanon og lang hende nokken én, Karlsen!«

Paa Briggen var de holdt op at skyde med Geværerne; Kuglerne kunde ikke naa. Der blev fyret endnu engang fra de smaa Kanoner agter, men Kuglerne faldt begge i Vandet langt til Luvart.

Baadsmanden og Karlsen meldte lidt efter klar, og Espen Jensen lod brænde af til Afskedshilsen. Kuglen fra den lille bagbords Kanon syntes at gaa igennem en Baad, som laa paa Briggens Ruf, men Latinerkarls Skud var en Forbier. Det var undskyldeligt, da Briggen nu stod lige Øst i — ad Svenskekysten til — og kun vendte Agterstavnen mod »Kamphanen«. Det var et lille Maal, og Briggen havde allerede fjernet sig et godt Stykke.

»Svirmor havde Ret, — det var en slem Afvisker,« sagde Fynbo-Niels.

Hecht gik agter og kiggede ind i Kahytten. Der stod Jens i Døren endnu og kunde ikke lade være at smile til Bjørnen.

»Alt vel, lille Kadet?« brummede han og saá paa Træstumperne, der var farede gennem den aabne Dør helt ind paa Kahytsgulvet.

»Sig til Far, Baadsmænd, at jeg gerne vilde op. Men gør det nu lige straks.«

»Vel, vel, lille Kadet.«

Bjørnen drejede sig, saá Horizonten rundt og gik hen til Espen Jensen. »Melder fra Jens Kadet, at Timen er forbi.«

Espen Jensen kunde trods sin Ærgrelse ikke lade være at le:

»Sej, Jens, kom saa op!« Og Drengen sprang op, ligesom genert over ikke at have været »med«, og saa sig nysgerrigt om.

»Melder Kaptajnen: Sejler i Nord,« fortsatte Hecht og pegede ud i den mørkegraa Horizontlinie.

Kaptajnen saá mod Nord. Kikkerten kom til Øjet. Jo det var vist nok. Der kom en Raasejler Syd paa.

»Det er nok et af Britternes Vagtskibe, som Kanonskudene har vist paa Vej, Styrmand,« sagde Espen Jensen. »Sæt for en Sikkerheds Skyld alle de Sejl til, Skonnerten kan bære og fæst Storsejlet agter saa godt det lader sig gøre,« tilføjede han og brugte Kikkerten igen. »Lad det gaa lidt villigt med Bommen, Nebel. — Det var nok paa Tide, vi holdt op med Legen! Er det en Engelskmand, Hecht?«

(Forts.)

KAY LARSEN

SVENSKERNES LANDGANG VED TIPPERUP I AARET 1700

Med Tegninger af HENNING SCHIÖLER

Der har i de senere Tider løftet sig adskillige Røster for Bevarelsen af Tipperup Mølle. Stedet er historisk bekendt, idet den kun attenaarige svenske Konge *Karl den Tolvte* i Aaret 1700 gjorde Landgang her.

Han havde allerede den Gang siddet tre Aar paa sine Fædres Trone og var bekendt for sin Forvovenhed; men Folk nærrede i Almindelighed ikke store Tanker om ham eller store Forventninger til hans Kongeværdighed, fordi han, forledt af sin Svoger, Hertug *Frederik* af Holsten-Gottorp, havde deltaget i adskillige Optrin, som langtfra var en Konge værdige, saasom at ride gennem Stockholms Gader i bar Skjorte, slaa Folks Ruder ind eller halshugge Dyr i Slottets Værelser; men det maa siges til hans Undskyldning, at alt dette kun var Udslag af den Trang til Bedrifter, der boede i ham, og som kun havde faaet en fejl Retning. Han var moralsk ufordærvet, og han elskede

sit Land og havde en uovervindelig Tro paa dets glimrende Fremtid. Især stolede han paa, at dets Storhed vilde komme frem med Glans, da Danmark i Aaret 1700 for- enede sig med Polen og Rusland imod Sverrig, og han fulgte med Tillid og Begejstring det Kald, der nu vinkede ham.

Den danske Konge *Frederik den Fjerde* aabnede Krigen med et Angreb paa Hertugen af Gottorps Lande; Polens Konge angreb Lifland, der dengang hørte under Sverrig, men Rusland havde endnu ikke fattet nogen fast Bestemmelse med Hensyn til sine forestaaende Angreb.

Sverrig havde dog ogsaa venligsindede Magter paa sin Side, og især var det af Betydning, at *Vilhelm den Tredje*, der regerede baade i England og Holland, ønskede, at der skulde være Fred i Norden.

Saasnart derfor Krigen var brudt ud, sendte han en

engelsk og en hollandsk Flaade til Sundet for paa den Maade at fremtvinge en Fred. Den 7. Juli gled Flaaderne fredeligt forbi Kronborg, men forenede sig efter en halv Snes Dages Forløb med den svenske Flaade, der kom syd fra, og disse tre Flaader, der ialt bestod af 61 Linjeskibe foruden mindre Fartøjer, angreb nu København og den danske Flaade den 19. Juli.

Først bombarderedes Byen, men uden nogen større Virkning, og nogle Dage senere Christianshavn med lige saa ringe Held. De Danske besvarede Ilden paa det kraftigste, og Indbyggerne, der blev opmuntrede af deres kære Enkedronning, *Charlotte Amalie*, var ved godt Mod.

Dog maa det siges, at Stillingen ikke var særlig heldig for Danmark, da Kongen med den største Del af Hæren laa i Sydslesvig, hvor det ikke gik videre godt, og Københavns Besætning var for ringe. Man var ikke helt uden Frygt for en svensk Landgang, og det, man kunde stille imod en saadan, var ikke betydeligt.

Man maatte hjælpe sig paa bedste Maade, og særlig maatte man udlove Belønninger; Bønderne skulde, hvis de viste Kækhed og Uforfærdethed, have Frihed for Vornedskab, og derved samledes ikke saa faa, saa man blev i Stand til at oprette et Kompagni af Ridefogder og Herregaardsskytter, der, sammen med et Rytterregiment, blev fordelt langs Kysten.

I København gjorde Studenter og Borgere villig Tjeneste, og desuden var der 19 Kompagnier Linjetropper, 2 Gardekompanier, 2 Rytterregimenter, en Del Landeværnsfolk og 14 Kompagnier Marinere foruden Matroserne.

Den 22. Juli forsøgte Svenskerne en Landgang ved Gyldehund eller lidt nordligere med en Del Baade, men blev drevet tilbage, og i den følgende Tid blev der holdt nøje Vagt langs Kysten; først den 4. August blev der foretaget noget afgørende.

Da var Karl den Tolvte kommen til Skaane og havde ladet en Officer udklædt som Matros udspejde København. Denne var kommen til det Resultat, at København kunde tages fra Land, men derimod ikke fra Søsiden. Dette gav Karl den Tolvte noget at tænke paa, og han samledes med sine Raadgivere, for at de i Fællesskab kunde overveje Situationen. Han kom da til det Resultat, at da København var indestængt fra Søsiden, skulde man vove et Forsøg paa Landgang og angribe den ogsaa fra den anden Side.

Nu blev alle de Tropper, der fandtes i Skaane, samlede i Landskrona; der var Malmøs, Uplands og Kalmarlehns Regimenter til Fods, Livgarden, Rytteri og Artilleri. 19 Orlogsskibe og 100 andre Fartøjer blev taget i Brug, og Generalmajor *Stuart* sejlede paa en lille Jagt over mod den danske Kyst, rekognoscerede Terrænet, og valgte Tipperup som det bedste Landgangspunkt. Det laa fire Mil fra Byen, saa det var voveligt at sende en tilstrækkelig stor Styrke saa langt op, og desuden var der kun kort Vej over til den svenske Kyst, hvis Forsøget skulde mislykkes.

Den 3. August indskibedes henvend 5000 Svenskere medførende Skansekurve og andet, saaledes at de straks kunde indtage en fast Stilling, hvor de gik i Land. Karl den Tolvte var ombord i en Jagt, men Vinden var imod, saa de maatte sejle hele Natten og en stor Del af den næste Dag, forinden alle Fartøjerne kunde samles udfor det forud bestemte Sted, som altsaa var Tipperup i Nærheden af Humlebæk.

Selvfølgelig havde Danskerne set disse Manøvrer; paa Udkig i Københavns Taarne fulgte man alle Forberedelserne og var ikke et Øjeblik i Tvivl om, hvad de betød.

Den første Dag foretog man intet derimod, og da Svenskerne den anden Dag stiledede mod den danske Kyst, sendte General *Schack* kun en Oberst med sit Regiment, to norske Batailloner og nogle Marinere ud til Skovshoved for at rekognoscere og bestemme, hvad der burde gøres.

Det var imidlertid ikke saa let, da Vejen mellem Skovshoved og Tipperup er ret lang, og den Modstand, Obersten, i Forbindelse med det langs Kysten patrouillerende

Rytteri og Landeværn, kunde yde, kom for sent, da de ikke hurtigt nok var i Stand til at tilbagelægge den lange Vej.

Imellem Kl. 5 og 6 Søndagen den 4. August gik Svenskerne i Land, ført af Karl den Tolvte paa højre Fløj.

Fra Admiralskibet affyredes 8 Signalskud, og Blodflaget blev hejst paa Stortoppen. Orlogsskibene lagde sig saa nær ind til Kysten, at deres Kanoner kunde naa at beskyde den, og Kuglerne ramte Strandbredden saaledes, at Støv og Jord røg omkring til alle Sider; derefter sejlede Krigerne i Slupper og Baade mod Land.

Den Styrke, vi Danske havde afsendt, naaede altsaa ikke ud, og derfor blev der ikke øvet nogen Modstand af Betydning, idet kun Kystbesætningen gjorde, hvad den formaaede. Til Stede var kun c. 400 Ryttere, nogle bevæbnede Amtsbønder og en Artilleristyrke paa 6 Enpundigere.

De svenske Baade nærmede sig Land i skraa Linje, saaledes at Livgarden paa venstre Fløj var forrest, men et Stykke fra Land stødte Baadene paa Grund, og de danske Ryttere red nu ud og skød efter Evne paa dem.

En Gardemajor *v. Neimner* sprang i Vandet, og alle hans Folk fulgte efter; det var venstre Fløj, der gik ind mod Land, og da Karl den Tolvte saa det, blev han utaalmodig og sprang ud, uagtet han laa paa dybere Vand; han vadede med løftet Sværd indad, skønt Vandet naaede ham til Armhulerne, fulgt af sine Folk.

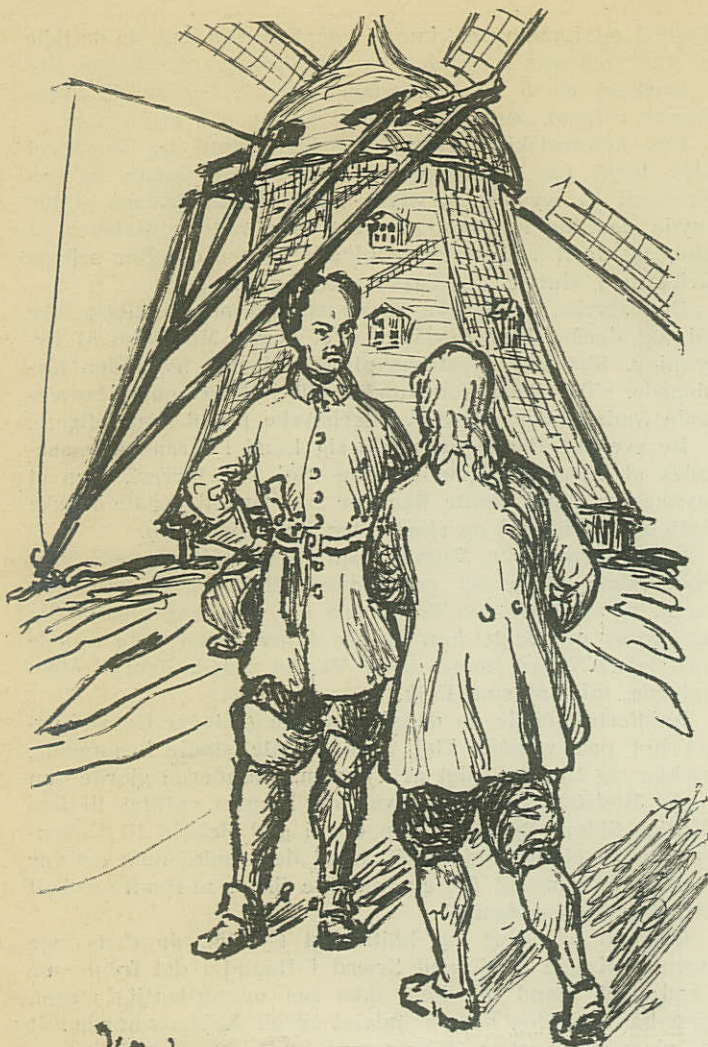
Imidlertid havde de danske Ryttere gentagne Gange hugget ind paa venstre Fløj, men maatte, stadig kæmpende, trække sig tilbage, fulgt af Fjenden. Bønderne gjorde kun ringe Modstand, og snart var de Danske splittet til forskellige Sider; Rytterne kom dog i god Behold til København efter at have gjort alt, hvad de kunde; men det var selvfølgelig umuligt for en saa lille Skare at hindre et helt Armékorps's Landgang.

Det var et stort og højtideligt Øjeblik, da den unge svenske Konge stod med Sværd i Haand i det fremmede Land; vel betød det hele ikke saa overordentlig meget, men han var dog bleven indviet til sit Kald og havde følt de vigende Danskes Kugler suse omkring sig. Paa gammel svensk, gudfrygtig Vis højede han Knæ paa Strandbredden, mens en højtidelig Takkebøn blev fremsagt.

Der var en Del saarede Svenskere, men kun faa døde. Nu besatte man den nærmeste Omegn, og der blev plyndret og ødelagt meget, uagtet Svenskerne ellers førte god Mandstugt; dog var nogle engelske Matroser, der kom i Land, værre. Tipperup Mølle blev brændt af, og Godset Krogerup blev saa medtaget, at Ejeren, *Frederik Rostgaard*, der laa i Holsten, fik 10 Aars Skattefrihed i Skadeserstatning.

Da de angribende Svenskere kun udgjorde 5000 Mand, var det nødvendigt, at der blev overført flere, men det kunde ikke ske samme Dag, og næste Dag blæste en Brandstorm, saa al Forbindelse med Sverrick blev afskaaret. Derved blev Karl den Tolvtes Stilling meget ugunstig, idet et kraftigt Angreb fra dansk Side let kunde gøre det af med baade ham og Generalerne, saa de enten blev dræbte eller kom i Fangenskab; men en af vore egne Generaler blev her Fjendens gode Hjælper.

Dette gik saaledes til: I København mente man, at Fjendens Styrke var ringere, end den i Virkeligheden var, og man var tillige klar over, at Vejret hindrede enhver Forbindelse med Sverrick. Hele Borgerskabet ønskede derfor, at man saa hurtigt som muligt skulde drage ud og angribe Fjenden, idet den Styrke, man raadede over, var Svenskernes langt overlegen. Man havde i Byen to Kyrrassérregimenter og et eller to Rytterregimenter udenfor, medens Svenskerne helt manglede Rytteri. Men General *Schack* gav tværtimod sin Oberst Ordre til at trække sig tilbage, og Forbitrelsen mod den uduelige General var saa stor, at han nogle Dage efter maatte finde sig i, at en underordnet Generalmajor *Cormailon* i alles Paahør paa Kømagergade bebrejdede ham hans slette Manøvrer i saa kraftige Udtryk, at de trak Kaarderne mod hinanden; de blev dog snart skilte af Storkansler *Reventlow*, der tilfældig kom forbi.

75. 1917.

Karl XII i Samtale med en Bonde ved Tipperup Mølle.

Næste Dag var Vejret atter roligt, og baade denne og de følgende Dage landsattes mange svenske Tropper, indtil den samlede Styrke beløb sig til 12—14,000 Mand, hvoriblandt var Rytteri; desuden fik de tilstrækkeligt af Kanoner, saa at de var sikre i Stillingen.

Karl den Tolvte udsendte nu fra Humlebæk et trykt Beskyttelsesbrev til Sjællands Indbyggere, hvori han lovede dem Sikkerhed for Person og Ejendom, hvis de forholdt sig rolig. Nogle Amtsbønder, som havde været fangne, gav han en Rigsdaler hver og sagde til dem: »Kære Venner! Gaa hjem og skøt i Guds Navn jeres Arbejde. Jeg er ikke kommen til Eders Fordærv, men for at skaffe vore Riger Fred; har I Levnedsmidler at sælge, saa kom med dem, og I skal paa Stedet faa dem betalt med rede Mønt.«

Bønderne, der havde frygtet for en Gentagelse af Ufredstiderne i Carl Gustavs Dage, hvorom de havde hørt deres Forældre tale, blev naturligvis glade for de gode Ord, og det viste sig ogsaa, at det var mere end Ord, idet der blev holdt god Krigstugt og betalt kontant. Egnens Bønder kom med deres Levnedsmidler til Lejren, og ofte indlod Karl den Tolvte sig i Samtale med dem.

Han var flink og nedladende, og man kunde høre Bønderne sige: »Gud velsigne Eders Majestæt! I vil ikke gøre os ondt, thi I er vor fromme Ulrikkes Søn.« Dette var sikkert ikke ganske ærligt sagt.

Karl den Tolvte udskrev baade en Brandskat og andre Kontributioner, og han drev en vild og grusom Jagt i vore dejlige Skove, ganske som han var vant til i sit eget Land. Hundreder af Skovens prægtige Dyr maatte lade deres Liv, og Svenskernes Køkken var altid rigeligt forsynet med Vildt.

Det var hans Beslutning snarest muligt at gaa mod København, men det kunde ikke ske lige straks, da han maatte have svært Skyts for at aabne en Belejring. I den Tid var vor Bys Stilling kun sørgelig. Til Søs indesluttet af en overlegen Flaade, til Lands en fjendtlig Hær, som hvad Dag det skulde være kunde rykke frem og indeslutte Byen. Kongen, der skulde være kunde rykke frem og indeslutte Byen. Kongen, der skulde være Midtpunktet, var i Hertugdømmerne og havde det strængt der, men trods alt syntes Stemningen i Byen langt bedre, end man kunde have ventet. Studenterne dannede 5 Kompagnier, et sjællandsk, et fynsk, et jydsk, et norsk og et holstensk, ialt ca. 1000 Mand, og sammen med omtrent hundrede Jægere lejrede de sig en halv Mil nord for Byen for at iagttage Svenskerne; der arbejdedes frivilligt paa at istandsætte Voldene og opkaste Skanser, og en virkelig fædrelandskærlig Aand viste sig paa mange Maader.

Karl den Tolvte havde faaet en yderligere Forstærkning paa 3—4000 Mand ombord paa 44 Skibe, og den 21. August gik han fra Humlebæk og rykkede mod København. Ved Rungsted Kro stoppede de op og havde nu kun 2½ Mil til Hovedstaden.

Karl den Tolvte var stærkt bevæget ved Tanken om, at hvad der ikke lykkedes hans Bedstefader, nu skulde lykkes for ham. Og hvor vilde det glæde Bedstefaderens livsfriske Enke, *Hedvig Eleonora*, der nærede et uforsonligt Had til Danmark, og som for 40 Aar siden havde resideret paa Kronborg og Frederiksborg, men aldrig havde naaet at holde Indtog paa Københavns Slot! Maaske kunde hun naa det endnu.

Imidlertid faldt disse Planer til Jorden ved Efterretningen om, at der var sluttet Fred i Travendal mellem Frederik den Fjerde og Hertugen af Gottorp, hvorved alle Fjendtligheder ogsaa paa Sjælland skulde ophøre. Dette harmede i høj Grad den unge krigslystne Konge, og hans gamle faderlige Venner maatte gøre ham ivrige Forestillinger, før det lykkedes at faa ham til at underskrive Freden. Det var ogsaa Vanvid, om han for egen Regning havde fortsat Krigen og angrebet København, idet han saa havde faaet England-Holland imod sig, thi Vilhelm den Tredje vilde have Fred i Norden og intet sonderlemmet Danmark.

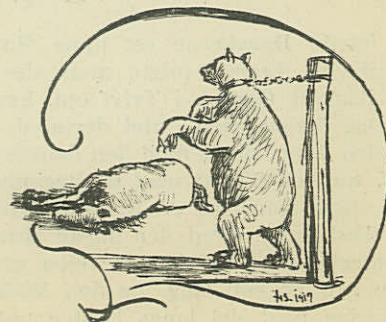
Her viste Karl den Tolvte sin bekendte Stædighed, idet han lod sine Orlogsskibe kræve Øresundstold af forbisejende Fartøjer, og han vilde ikke give de svenske Tropper, der stod i Holsten, Befaling til at drage bort, ligesom han ikke selv gjorde Mine til at forlade Sjælland. Vilhelm den Tredje maatte da alvorligt foreholde ham at bevare Freden, før han faldt til Føje.

Den 4. September afsejlede de sidste Svenskere og med dem Karl den Tolvte. Han satte aldrig mere sin Fod paa dansk Jord, men endte som bekendt sit Liv 18 Aar senere paa norsk Grund.

I Humlebæk, hvor hans Hær havde ligget den længste Tid, fandt de Danske en levende Bjørn lænket til en Pæl med en død Hest foran sig, som den ikke kunde naa. Dette opfattede man som et Symbol: Bjørnen var Sverrig. Hesten Danmark, og Lænken maatte være England-Holland, der hindrede Sverrig i at naa sit Maal.

Men vort skønne Øresund med de smilende Kyster havde denne Sommer vugget fire Orlogsflaader foruden talrige Hjælpskibe paa sine Bølger som en alvorlig Mindelse om vort Fædrelands vanskelige Beliggenhed.

CLARA KOEFOED.

U L I V E R I I M N I L

AF

MARIA WESTRUP-MILNER

p *crescendo poco a poco*

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is for the vocal line, and the lower staff is for the piano accompaniment. The piano part begins with a *p* (piano) dynamic and a *crescendo poco a poco* instruction. The music is in 4/4 time and features a key signature of one sharp (F#). The piano accompaniment is characterized by a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, while the vocal line has a more melodic, flowing quality.

(Eftertryk forbydes)

The second system of the musical score continues the composition. It features two staves: the upper staff for the vocal line and the lower staff for the piano accompaniment. The piano part includes a *mf* (mezzo-forte) dynamic marking. The music maintains the 4/4 time signature and the one-sharp key signature. The piano accompaniment continues with its rhythmic eighth and sixteenth note patterns, and the vocal line follows with its melodic progression. The system concludes with a double bar line.

This musical score is for the piece "Under Dannebrog". It consists of two systems of music, each with five staves. The top staff in each system is for the piano, and the bottom staff is for the violin.

First System (Left):

- Piano:** Starts with a dynamic of *mf + ff*. The music features a series of chords and moving lines. A section of 8 measures is indicated by a dashed line and the number 8.
- Violin:** Accompanies the piano with a melodic line, marked with *mf* and *ff*. It includes a section of 8 measures indicated by a dashed line and the number 8.

Second System (Right):

- Piano:** Features a section of 8 measures indicated by a dashed line and the number 8. Dynamics include *mf*, *ff*, and *pp*. The bottom of the staff has the instruction "Harml. Partita.".
- Violin:** Accompanies with a melodic line, marked with *mf* and *ff*. It includes a section of 8 measures indicated by a dashed line and the number 8.

Tempo and Performance Instructions:

- Tempo di Tasse*: Located between the two systems.
- mf* (mezzo-forte)
- ff* (fortissimo)
- pp* (pianissimo)
- Harml. Partita.*: Located at the bottom of the piano staff in the second system.